

СТАНОВИЩЕ

автор: проф. д.р Мая Лазарова Нусторова-Китанова, ЛТУ, кат. „Почвование”

относно: конкурс за заемане на академичната длъжност “професор”

по професионално направление „Природни науки, математика и информатика”,

специалност „Екология и опазване на екосистемите”

В конкурса за професор, обявен в Държавен вестник, бр. 26/01.04.2016г. и в сайта на Лесотехнически университет за нуждите на катедра „Почвование” към факултет „Горско стопанство”, като кандидат участва доц.дн Людмила Димитрова Малинова от ЛТУ – ФГС, кат.”Почвование”.

1. Кратки биографични данни

Кандидатът доц.дн Людмила Димитрова Малинова е завършила Висш лесотехнически институт, специалност „Горско стопанство”, с квалификация „инженер по горско стопанство” през 1979г. с успех – мн.добръ 5,23. Постъпва на работа като научен сътрудник по „Опазване, рационално използване и възстановяване на природните ресурси” към Министерство на околната среда /1983-1992г./, по-късно е научен сътрудник в Институт за гората – БАН /1992-1993г./, а от 1994г. след конкурс постъпва в ЛТУ като главен асистент и по-късно доцент /1999г./, където работи и до момента. Понастоящем кандидатът доц.дн Л.Малинова е ръководител на катедра „Почвование” и ръководител на Общоуниверситетска лаборатория по „Екология и опазване на околната среда” към ЛТУ.

Научното израстване на кандидата е свързано със защита на дисертация /докторант на самостоятелна подготовка - 1988г./ към катедра „Екология и опазване на околната среда” на ЛТУ на тема „Влияние на промишленото замърсяване върху ландшафтно-екологични единици от Софийска планина” с придобиване на научна степен „кандидат на селскостопанските науки”. През 2014г. защитава докторска дисертация към катедра „Почвование” на тема „Физико-химични и химични параметри на почви от мрежата за мониторинг на горски екосистеми” и придобива научна степен „доктор на науките”.

2. Общо описание на представените материали

Кандидатът доц.дн Людмила Малинова участва в конкурса с 50 научни труда, приети от мен, както следва:

- Дисертация за „доктор на науките” – 1 брой;

- Научни публикации - 27 броя:

- статьи в научни списания с IF – 1 брой;

-статии в реферирани чуждестранни научни списания – 4 броя /в 1 списание/;

-статии в реферирани национални научни списания – 13 броя /общо в 5 списания/;

-статии в нереферираны национални списания – 2 броя /в 1 списание/;

-статии в сборници от научни конференции – 7 броя /публикации № 69 и 71 причислявам към тази категория/;

● Учебници - 1 брой;

● Учебни пособия /ръководства и помагала/ – 10 броя;

● Участие с доклади в научни форуми /непубликувани/ - 4 международни и 2 национални;

● Глави от книги и студии – 5 броя.

Кандидатът в конкурса е със защитена научна степен “доктор на науките”, което считам като неоспоримо предимство за заемане на длъжността „професор”, още повече, че носители на тази степен са ограничен брой учени в ЛТУ.

Научните публикации на доц. дн Людмила Малинова са в престижни научни списания в областта на нейната научна специалност и по тематиката на обявения конкурс - Journal of Environmental Protection and Ecology, Bulgarian Journal of Agricultural Science, Genetics and Plant Physiology, Наука за гората, Почвование, агрохимия и екология, Лесовъдска мисъл, Forest science и др.

Кандидатът има издаден учебник „Почвование и замърсяване на почвите“ и е-ръководство „Химични анализи на почви“, пряко свързани с преподавателската й дейност в ЛТУ. Представени са и 9 учебни пособия с методичен и образователен характер по национални и международни програми /Leonardo da Vinci Programme – 5, Tempus – 1 и др./ и проекти.

Рецензент е на 6 научни публикации.

3. Отражение на научните публикации на кандидата в литературата

За конкурса приемам цитирания на трудове на кандидата след първата хабилитация през 1999г. За периода след тази година доц. дн Л.Малинова има 67 цитирания, от които 23 са в трудове, в които участва нейн съавтор от други публикации, които изключвам и не рецензирам. Останалите 44 цитирания са разпределени, както следва:

- в международни научни списания с импакт-фактор - 3 цитата ;

- в международни реферирани научни списания – 2 цитата;

- в книги - 6 цитата;

- в национални реферирани научни списания - 7 цитата;

- в нереферираны национални научни списания – 2 цитата;

- в сборници научни трудове – 4 цитата;
- в дисертации – 18 цитата;
- в други информационни източници – 2 цитата.

Трудове на доц.дн Людмила Малинова са цитирани в престижни международни научни списания с IF : Journal of Geochemical Exploration - IF 1.312, Water Air Soil Pollution - IF 1.625, Biotechnology and Biotechnological Equipment - IF 0.500, както и в авторитетни национални и международни реферираны научни списания - Bulgarian Journal of Agricultural Science, Forest Science, Ekologia Balkanica, Наука за гората и др. Общо кандидатът има цитирания на 31 от научните си трудове /62% от научната продукция/, включително научни статии и дисертации, което считам като доказателство за проявяван устойчив в годините интерес от научната общност у нас и в чужбина, съответно и значимост на научните изследвания на доц.дн Л.Малинова.

Подчертавам приносът на кандидата в обучението на докторанти – нейни трудове са цитирани 18 пъти в общо 9 дисертации за присъждане на ОНС "доктор" и „доктор на науките".

4. Обща характеристика на дейността на кандидата

4.1. Учебно-педагогическа дейност

Доц.дн Людмила Малинова, съгласно приложената справка, участва активно в обучението на студенти от ОКС „бакалавър“ и „магистър“ към Факултет по екология и ландшафтна архитектура. Същата е автор и титуляр на 1 дисциплина и 2 модула:

- „Почвование, замърсяване на почвите и въздействие върху екосистемите“ за студенти от специалност „Екология и опазване на околната среда“ – ОКС „бакалавър“;
- модул „Земи и почви“ към дисциплина „Абиотичен мониторинг“ за специалност „Екология и опазване на околната среда“, магистърска програма „Възстановяване на околната среда и екологичен мониторинг“;
- модул „Управление на замърсени и деградирани земи“ към дисциплина „Управление на почвени ресурси в селищни системи“ за студенти от ОКС „магистър“ – специалност „Селищна екология“.

Кандидатът участва с авторска програма и за следдипломно обучение на студенти – „Оценка и прогноза за замърсяването на почвите за целите на ДОВОС“, както и с разработен на чужд език /английски/ модул към дисциплина „Опазване на биологичното разнообразие“.

За учебната 2015-2016г. доц.дн Л.Малинова има учебна натовареност от 85 часа лекции, 45 часа лабораторни упражнения, както и учебна практика.

Кандидатът отчита и извънудиторна дейност – работа със студенти като научен ръководител на 19 дипломанта и консултант на докторанти от други катедри и организации.

4.2. Научна и научноприложна дейност

Кандидатът доц.дн Людмила Малинова е член на Управителен съвет на Българско почвоведско дружество, член на неправителствена организация - Балкански научно-образователен център по екология и опазване на околната среда, както и член на редакционната колегия на списание „Почвование, агрохимия и екология”.

Сериозно е участието на кандидата като ръководител и участник в множество научни, образователни и приложни проекти – 6 международни научно-изследователски, на 2 от които е ръководител; 30 национални, от които е ръководител на 2; 6 проекта, финансиирани от ЛТГУ – ръководител на 3 от тях. Международните проекти са по програми за сътрудничество между България-Норвегия и България-Швейцария.

Доц. дн Л.Малинова представя данни за участие и в 47 приложни проекта, експертизи и задачи, в които е участник и автор на раздел „Почви”.

Има участие и в 4 образователни проекта /3 международни и 1 национален/. Международните проекти са към престижни програми - TEMPUS, Leonardo da Vinci, PHARE. Дейността на доц. дн Людмила Малинова в разработването на проектите и задачите е изцяло в областта на нейното научно направление.

4.4. Приноси (научни, научноприложни, приложни)

Кандидатът доц.дн Людмила Малинова представя приносите от своята дейност в научен и научно-приложен аспект в два раздела – до защита на ОНС „доктор на науките” /5 научни и 8 научно-приложни приноса/ и за следващ период до кандидатстване по настоящия конкурс /3 научни и 15 научно-приложни приноса/.

Доколкото приносите от първия раздел са рецензираны в процеса на защита на научната степен „доктор на науките”, те не са формален обект на обсъждане в настоящото становище, но ги приемам като допълнителен и оформящ общото впечатление елемент от многогодишната изследователска дейност на кандидата доц. дн Людмила Малинова.

Научни приноси:

Научно-изследователската дейност на кандидата е основно в две направления – характеристика на естествени, неповлиянни от замърсяване горски почви и второ направление - оценка на антропогенно натоварване и въздействието на различни замърсители върху статуса на почви.

По първо направление:

-Извършен е многокомпонентен анализ на естествени почви, мъртва постилка и растителност от горски територии, биосферни резервати, защитени територии.

Горските почви, предмет на проучвания, са от районите на Западна Стара планина, Източни и Западни Родопи, Старо Оряхово, принадлежащи към различни почвени типове /57, 58, 59, 60, 67, 68, 76, 77/. Изследвани са почви от защитени територии – НП Централен Балкан /52, 53, 54, 55, 66, 70/, ПП Българка /64, 65/, БР Чупрене /72/, ПП Врачански Балкан /74/, БР Узунбоджак /75/, 33 Етрополе Байлово /6, 61/.

За почвите от тези обекти са извършени фундаментални изследвания, като са проучени над 200 почвени профила под различна растителност. Получени са данни за

основни химични, механични и физикохимични параметри , което може да бъде отчетено като принос за създаване на база данни за сравнение и оценка в бъдещи научни търсения и екологичен мониторинг.

Посочените от кандидата З научни приноса са конкретни и ясни с изведени зависимости, очертаващи спецификата на почвообразувателния процес при различни типове горски почви, но недостатъчно очертаващи научния профил на кандидата доц. дн Л.Малинова.

Към това направление включвам и приноси 11 и 14, посочени от кандидата като научно-приложни, които според мен имат определено научен характер – коефициенти за биоакумулация на макро- и микроелементи в горска растителност /принос 11, публикации 56, 58, 59, 79/, коефициенти за съотношението на макро- и микроелементи и pH и хумус като индикатори за антропогенно натоварване на почви /принос 14, публикация 70/.

По второто направление:

-Извършен е многокомпонентен анализ на почви от промишлени зони, подложени на индустрисално тежкометално замърсяване – Медодобивен комбинат - Пирдоп /55, 62, 73/, Оловно-цинков комбинат - Кърджали /56/.

Считам, че посочените от доц.дн Людмила Малинова приноси 6, 8, 10, 13, в рубриката „научно-приложни приноси”, биха могли да се отнесат също към този раздел, доколкото са свързани с фундаментални научни изследвания – състав на органичното вещество в почви /принос 6, публикация 67/, еталонни запаси на органичен въглерод и годишни емисии CO₂ по видове земеползване /принос 8, публикации 51, 63/, зони на влияние на техногенно замърсяване с тежки метали /принос 10, публикации 62, 73/, биоакумулация на тежки метали в лечебни растения /принос 13, публикации 64, 65/.

Научно – приложни приноси:

Към тази рубрика отнасям посочените от доц.дн Людмила Малинова с номера 4, 5, 7, 9, 12, 15, 16, 17 и 18 приноси, свързани с конкретни практически казуси за екологична оценка на промишлени производства и други дейности, както и с учебната и преподавателска дейност на кандидата.

Като самостоятелен и значим принос отчитам разработената от кандидата дисертация „Физико-химични и химични параметри на почви от мрежата за мониторинг на горски екосистеми” за присъждане на научната степен „доктор на науките”.

5. Оценка на личния принос на кандидата

Кандидатът доц.дн Людмила Малинова като самостоятелен автор има общо 10 труда - 3 научни публикации в български и чуждестранни реферираны научни списания /52, 57, 66/, 3 научни издания /45, 48, 50/, 1 публикация в сборник от научни конференции /73/, 2 от участие в международни форуми с непубликувани доклади /82, 83/, 1 учебник /85 / и 2 ръководства /89, 90/.

Като втори автор кандидатът се представя с 12 публикации, с двама съавтори участва в 7 и с повече от двама съавтори – в 15 публикувани труда .

Считам, че с разработените самостоятелно и като участник в екип научни публикации доц.дн Людмила Малинова има ясно очертан профил на авторитетен научен работник и изследовател, още повече, че всички публикации са изцяло в полето на научните интереси на кандидата. В екипните научни публикации кандидатът е единствен специалист по почвование, което очертава и приносът му към тяхното разработване. В 5 от публикациите, разработени в екип, кандидатът е на първо място.

Може допълнително да се отбележи, че сериозна част от посочените от кандидата цитирания са на негови самостоятелни научни трудове /общо 11 заглавия/ .

6. Критични бележки

•Непълно CV – не е посочен период и защита на научна степен „доктор на науките”

•В справката за цитирания – документ 17, е цитирана монография с участието на кандидата – „Коларов Д., Е. Павлова, Д. Павлов, Л. Малинова, М. Дончева-Бонева, Н. Цветкова, М.Николова, Д. Безлова, 2002. Интензивен мониторинг на горските екосистеми в България.Монография. Изд. на Лесотехнически университет. ISBN 954-8783-57-6. 160”, което заглавие отсъства в списъка с научни трудове.

•Цитиран е импакт-фактор на научно списание с публикации под печат, който не може да бъде предварително определен. Самото списание – „Bulgarian Journal of Agricultural Science” е с IF до 2013г.

•Не са посочени данни за защитил под научното ръководство на кандидата докторант. Като препоръка, считам, че кандидатът трябва активно да развие дейност за създаване на школа в разработваното от него научно направление, една от формите на които е именно научно ръководство на дипломанти и докторанти.

•В документ 11 – Справка за научна, преподавателска и експертна дейност, не е отбелязано „Член на редакционна колегия на реферирано научно списание „Почвование, агрохимия и екология”, цитирано в CV на кандидата. В същия документ не са отбелязани издадени учебни пособия, участие в образователни проекти, дисциплини на чужд език, авторство на учебни програми.

7. Лични впечатления

Познавам кандидатът доц.дн Людмила Малинова от години като учен и колега, както и от участия в национални и международни научни форуми. Доц.дн Малинова е със сериозен научен престиж и авторитет както в научните и професионални среди, така и сред студентската общност. Считам, че нейното израстване в професионален план, научната и университетска колегия ще затвърди и разшири своя авторитет.

8. Заключение:

Кандидатът в конкурса за „професор” доц.дн Людмила Малинова отговаря на всички изисквания на ЗРАС и наукометричните изисквания /с изключение на изискване за защитил докторант, но преизпълнява останалите / и процедурни правила за заемане на академични длъжности в ЛТУ. Научните трудове на кандидата са изцяло в тематиката на обявения конкурс.

Като обобщение - доц.дн Людмила Димитрова Малинова е утвърден преподавател към катедра „Почвование”, има сериозна научна продукция, автор е на

учебници и учебни пособия, има сериозно участие в международни и национални научно-изследователски, образователни и приложни проекти, има доказан авторитет сред научната и студентска общност.

Във връзка с посоченото по-горе, предлагам убедено доц. дн Людмила Димитрова Малинова да бъде избрана за „професор” по професионално направление „Природни науки, математика и информатика”, специалност „Екология и опазване на екосистемите”.

26.07.2016г.

Член на жури:

/проф.д-р М.Нусторова/